

**Vlada Republike Crne Gore
Ministarstvo kulture i medija
Podgorica**

**Centralna narodna biblioteka RCG
"Đurđe Crnojević" - Cetinje**

**PROGRAM RADA
za 2005. godinu**

Cetinje, januar 2005.

Uvod

Planske i programske aktivnosti CNB "Đurđe Crnojević", projekti u toku i novi projekti, dati su razrađeno po organizacionim jedinicama i sumarno na kraju, uz precizno izračunata sredstva za njihovu realizaciju.

Svjesni smo nepovoljne materijalne situacije i da će se Biblioteci iz redovnih sredstava Budžeta Crne Gore, vjerovatno opredijeliti otprilike ista količina novca kao i za 2004. godinu. Ali, isto tako treba naglasiti da smo sa puno profesionalizma pristupili izradi ovog značajnog dokumenta. Vjerujemo da smo u ovaj plan plasirali značajne inicijative, novine, i time izrazili želju, optimizam i spremnost da ih realizujemo kako bi konačno pokrenuli proces izlaska Biblioteke iz perioda stagnacije do koje su je dovele poznate okolnosti prethodnih godina.

Prvo, skrećemo pažnju Ministarstvu kulture i medija, da je zbog bezbjednosti fondova koji čine nacionalnu kulturnu baštinu, neophodno i neodložno obezbijediti sredstva za realizaciju projekta instalacije najsavremenijih protivpožarnih i protivprovalnih uređaja i video nadzora u oba objekta CNB "Đurđe Crnojević".

Sve programske aktivnosti navedene u ovom dokumentu su od izuzetnog značaja za ostvarivanje misije CNB kao nacionalne biblioteke. Naš cilj je, nadam se zajednički, da približimo Biblioteku standardima svih ostalih nacionalnih biblioteka u okruženju i šire.

U nadi da ćemo podijeliti ovu odgovornost, podnosimo Vam Program rada CNB "Đurđe Crnojević" na razmatranje i usvajanje.

ODJELJENJE ZA POPUNJAVANJE, KORIŠĆENJE I ČUVANJE FONDOVA

Program rada Odjeljenja za 2005. godinu predviđa osnovne zadatke preko kojih se ostvaruju neki od zakonskih funkcija nacionalne biblioteke. Potreba za unapređenjem djelatnosti u okviru Odjeljenja je sve izraženija. U tom cilju od ove godine će se otpočeti sa automatskim inventarisanjem monografskih publikacija. Krajem 2004. godine zaključene su sve rukopisne inventarne knjige. Ovdje se mora istaći da je radnicima na ovim poslovima neophodna edukacija, koja bi obuhvatala osnovno pretraživanje, kao i osnovni kurs iz COBISS / katalogizacije.

Kompletiranje fondova

- Problem obaveznog primjerka se naglašava iz godine u godinu u svim izvještajima i programima rada. Poznato je da je CNB “Đurđe Crnojević” obavezna da prati izdavačku djelatnost u Crnoj Gori i da prikuplja i obezbjeđuje sve ono što nije putem obaveznog primjerka dobila. Ti drugi vidovi kompletiranja fondova su kupovina ili poklon - od institucija i pojedinaca. Obzirom da je saradnja na relaciji Biblioteka – izdavači veoma slaba, a do donošenja novog **Zakona o obaveznom primjerku**, neophodno je predvidjeti sredstva za kupovinu publikacija. U prethodnoj godini tražen je iznos od 10.000 eura za ove potrebe pa ga treba u tom iznosu ponovo planirati. Sredstva bi se prvenstveno utrošila za kompletiranje naslova u fondu "montenegrine". Takođe bi bilo neophodno da se Biblioteka pretplati bar na nekoliko naslova stručnih časopisa na engleskom jeziku.

Za potrebe fondova CNB potrebno je izdvojiti sljedeća **sredstva** za otkup:

1. fond “montenegrine”	5.000 €
2. staru i rijetku knjigu.....	3.000 €
3. Legat dr Nika S. Martinovića.....	5.000 €
4. pretplata na strane časopise (6 naslova na engleskom jeziku).....	1.500 €
5. Projekat BibliOdissey (otkup hrvatskih knjiga sa učešćem 25%).....	oko 500 €
6.godišnja članarina za IFLU (od 2002. g. je redovno podmirujemo.....	500 €
ukupno	15.500 €

Ostale potrebe

1. nabavka kompjuterske opreme za periodiku, magacin i konzervatorsku laboratoriju (4 PC).....3.200 €
2. obezbjeđivanje sredstava za rad matične službe, što podrazumijeva stručne posjete narodnim bibliotekama, održavanje seminara za obrazovanje bibliotečkog kadra, instruktivni rad na terenu, i sl.7.000 €
3. izrada reklamno-informativnog materijala Biblioteke s ciljem popularizacije i afirmacije knjižnih i dr. fondova, INTERNET čitaonice, rada s korisnicima i sl.....1.500 €
4. troškovi slanja knjiga u zemlji i inostranstvu (međubibliotečka pozajmica, međunarodna razmjena).....10.000 €
5. izrada evidencionih kartona za čitaonicu, prijemno odjeljenje, kartona periodike, bušenje listića (usluge štamparija).....2.500 €
6. izrada naljepnica sa oznakom CNB "Đurđe Crnojević" za sve fondove (usluge "Obod-Genexa").....1.500 €
7. nabavka knjigovezačkog materijala (lepenka, bezdrveni karton za listiće, knjigovezačko platno, papir za pakovanje, šagrin, knjigovezački lijepak, i dr.).....10.000 €

ukupno 35.700 €

Revizija fondova

- **Reviziju časopisa** (još oko 4.000 naslova) neophodno je nastaviti u 2005. godini. Ovo tim prije što se već radi automatska obrada časopisa, a planira se i automatska obrada novina. Na poslovima revizije časopisa potreban je angažman **2 bibliotekara**, koji bi se mjesečno smjenjivali. Posao bi se odvijao u toku radnog vremena, a zbog veoma teških klimatskih uslova u depou Biblioteke, neophodno je odrediti makar simbolični iznos nadoknade. Revizija iziskuje i dodatna sredstva u smislu nabavke knjigovezačkog i ostalog materijala za popravke, povezi i prepovezi oštećenih svesaka časopisa.
- **Revizija monografskih publikacija**, koja se planira već nekoliko godina, otpočeće takođe u ovoj godini. Za početak se planira revizija I i II

signature (I signatura ukupno 187000 knjiga, a II signatura 164000 knjiga). Tempo rada na reviziji je nemoguće odrediti, jer će se poslovi koordinirati sa retroaktivnim unosom knjiga u bazu podataka. Revizija je jedan od najsloženijih bibliotečko-administrativnih poslova u bibliotekama, koji iziskuje brojne evidencije, upoređivanja sa inventarnim knjigama i sa podacima prethodne revizije, ispisivanje deziderata, zapisnika i sl. Radila bi se, takođe, u okviru radnog vremena, a potreban je angažman **4 bibliotekara** (po 2 za svaku signaturu).

Troškovi revizije bi izgledali ovako:

1. nadoknada za rad na reviziji (6 izvršilaca).....	5.000 €
(30% od plate bibliotekara)	
2. nabavka knjigovezačkog materijala za popravku i prepovez oštećenih primjeraka, konzervatorske intervencije, mehaničko čišćenje i sl.....	2.000 €
ukupno	<u>7.000 €</u>

Kulturne aktivnosti

Za 2005. godinu planirane su značajne kulturne aktivnosti, kao i učešće na sajmovima knjiga, konferencijama, prezentacijama itd. :

1. Godišnja konferencija IFLA-e u Oslu, Norveška od 14. do 18. avgusta 2005. godine. Planira se učešće **dva** bibliotekara. CNB «Đurđe Crnojević» je institucionalni član IFLE od 2002. godine i do sada nije imala svog predstavnika na godišnjim konferencijama. Odlazak dvije osobe u Oslo, boravak i ostali troškovi..... **3.800 €**
2. Projekat CALIMERA, Konferencija u Kopenhagenu, januar 2005..... **1.200 €**
3. STIMULATE, Informacijski menadžment na univerzitetima i u bibliotekama, jednomjesečni seminar, Brisel, jun 2005.. **2.000 €**
4. Sto godina funkcionisanja obaveznog primjerka kao osnovnog načina popunjavanja fondova nacionalne biblioteke Crne Gore 1905-2005.
(**Zakon o štampi, 1905**), kao i početak izgradnje zgrade Italijanskog poslanstva u kojemu je smještena Biblioteka danas (izložba, tematska rasprava, itd.)
5. Strana knjiga i periodika u fondovima Centralne biblioteke (izložba, po oblastima, jezicima itd.)
6. Prodajna izložba izdanja Centralne biblioteke u samoj Biblioteci, Podgorici i Nikšiću (u trajanju po nedjelju dana, sa značajnim

- popustom u cijeni)
7. Izložba bibliofilskih izdanja iz fonda Centralne biblioteke, zatim neobičnih izdanja, formata...itd.
 8. Beogradski sajam knjiga, oktobar 2005. godine

Kadrovske potrebe

U Odjeljenju za prijem, popunjavanje i korišćenje fondova je evidentan nedostatak visokoobrazovanog kadra i potrebno je primiti **2 bibliotekara**. Ovo je naročito izraženo na poslovima međunarodne saradnje i razmjene publikacija. Referat bibliotekara na poslovima međunarodne razmjene je preopterećen od kada je Centralna biblioteka postala nacionalni ISSN centar za Crnu Goru. Takođe, za rad na promovisanju i prezentaciji fondova potrebno je uposliti jednog bibliotekara.

U Odjeljenju za stručnu obradu bibliotečkog materijala, glavne aktivnosti su usmjerne na automatsku obradu bibliotečke građe po međunarodnim standardima, brigu o kvalitetu zapisa i ažuriranju podataka o prispjeloj građi, kako bi ona bila dostupnija korisnicima. Dosadašnji rad na obradi bibliotečke građe uključivao je, uglavnom, monografske publikacije (za osnovni i muzejski fond) dobijene putem obaveznog primjerka, razmjenom, poklonom ili kupovinom). Proces obrade monografskih publikacija je skoro u potpunosti automatizovan.

Sredinom mjeseca marta, prethodne godine, jedan bibliotekar je osposobljen za rad na automatskoj obradi serijskih publikacija. Planiramo da još jednog bibliotekara angažujemo na tim poslovima.

Krajem prethodne godine (tačnije sredinom novembra) zaživio je COBISS.NET sporazum, što je veliki pomak za Biblioteku, a naročito za Odjeljenje obrade, čime se otvaraju mogućnosti preuzimanja zapisa iz drugih baza (COBIB.SR, COBIB.SI, COBIB.BiH, COBIB.MK), ne samo za prispjele publikacije, nego i za retroaktivan unos građe. Ovaj način obrade bibliotečkih jedinica putem preuzimanja zapisa stvorice uslove za rad na automatskoj obradi posebnih zbirki (muzikalije, grafička zbirka, kartografska i zbirka sitne štampe i dokumentacionog materijala).

Pregled planiranih osnovnih zadataka

Obrada monografskih publikacija

Obrada monografskih publikacija	tekući priliv
	11500

Napomena: Na poslovima preuzimanja zapisa putem COBISS.NET-a i kreiranju naših zapisa biće angažovana četiri bibliotekara. Planiramo da se na taj način preuzme oko 5000 zapisa iz drugih baza.

Redakcija obrade monografskih publikacija

	tekući priliv	zaostaci	ukupno
Redakcija obrade monografskih publikacija	3500	5500	9000

Napomena: Za otklanjanje zaostataka na redakciji planira se honorarni rad. Zaostaci se javljaju zbog angažovanja redaktora i na drugim poslovima (obika pripravnika, izrada CIP-ova ...). Iako je u prethodnoj godini imenovan još jedan redaktor za predmetni katalog, situacija sa zaostacima se nije bitnije promijenila s obzirom da je jedan redaktor imenovan za rukovodioca Odjeljenja., a jedan duže odsutan. Planiramo da za honorarni rad u ovoj godini uključimo tri redaktora.

Obrada serijskih publikacija

Obrada serijskih publikacija	tekući priliv	zaostaci - retroaktivan unos
	700 naslova	100 nasova

Napomena: Za automatsku obradu serijskih publikacija obezbijedena je jedna radna jedinica, a u planu je da se uključi još jedan bibliotekar koji bi obavljao retroaktivan unos ove građe.

Obrada posebnih zbirki (muzička i grafička)

Obrada posebnih zbirki	tekući priliv	zaostaci - retroaktivan unos
	90 b.j.	1600

Napomena: Za automatsku obradu posebnih zbirki za početak su potrebne dvije radne jedinice, kao i obuka bibliotekara za obradu te vrste građe. Kako tekući priliv ove građe nije velik, planira se retroaktivan unos podataka putem COBISS.NET-a.

Kucanje, korektura, štampanje i ulaganje listića u odgovarajuće kataloge

Prekucavanje kataloških listića	15000
Korektura kataloških listića	22000
Ulaganje listića u kataloge	20000
Štampanje naljepnica sa "bar-codom"	25000

Napomena: Što se tiče prekucavanja kataloških listića, planira se da publikacije za koje su listići još u rukopisu, budu u manjim količinama povučene i obrađene putem COBISS.NET-a i tako izbjegne dug put od prekucavanja listića, korekture do ulaganja u javni i interni katalog.

Da bi se planirani zadaci ostvarili potrebno je obezbijediti odgovarajuću kadrovsku strukturu i adekvatnu tehničku opremu.

Oprema

Proces automatizacije obrade monografskih publikacija je u potpunosti pokriven tehničkom opremom, s tim što bi trebalo postojeća četiri terminala zamijeniti računarima. Rad na terminalima otežava preuzimanje zapisa preko COBISS.NET mreže. Pokretanje rada na automatskoj obradi zbirki (muzičkoj i grafičkoj) iziskuje dva računara sa određenim konfiguracijama.

Ukupno je potrebno 6 PC računara..... 4800 €

Edukacija i instruktorski rad

U Odjeljenju će se vršiti edukacija bibliotekara, knjižničara iz drugih odjeljenja za rad u programskom okruženju COBISS-a, kao i instruktorski rad sa kandidatima za polaganje Stručnog ispita i pripravnicima. Što se tiče obuke za dva bibliotekara za rad na zbirkama, ona će se obaviti u Narodnoj biblioteci Srbije, a još dva bibliotekara će pohađati početni kurs za COBISS u istoj biblioteci. Potpisivanjem sporazuma sa Međunarodnim ISBN centrom u Berlinu, Biblioteka postaje nacionalna agencija za dodjelu ISBN-a za knjige publikovane u Crnoj Gori. Tako će jedan bibliotekar biti poslat na obuku u Narodnoj biblioteci Srbije.

Obuka za 5 bibliotekara 2500 €

Honorarni poslovi

Kao što je već navedeno, potrebno je organizovati honorarni rad kako bi se eliminisali zaostaci na redakciji. Radila bi tri redaktora u trajanju od šest mjeseci

3 redaktora (3 x 160 €)-240 časova mjesečno 2880 €

Stvaranjem uzajamne baze podataka COBIB.CG, otvorila se mogućnost pretraživanja naše baze preko Interneta, a samim tim se javila potreba retroaktivnog unosa zapisa iz javnog listnog kataloga, jer od cjelokupnog fonda

monografskih publikacija, automatski je unešeno svega oko 10%. To je dovoljan razlog da planiramo honorarni rad na ovim poslovima. Pet bibliotekara bi u toku godine moglo ostvariti unos podataka za 35000 monografskih publikacija, što je fascinantna cifra.

5 bibliotekara (5 x 120 €)-400 časova mjesečno 7200 €

MUZEJSKO ODJELJENJE

U Muzejskom odjeljenju se čuva arhivski primjerak crnogorske nacionalne biblioteke, tj. fond "montenegrine" (crnogorska knjiga i crnogorska periodika), Zbirka stare i rijetke knjige i pet legata. Dakle, najznačajniji i najvredniji dio fondova CNB.

Odjeljenje je smješteno u posebnom objektu (zgrada Francuskog poslanstva) koja funkcionalno ne odgovara njegovim potrebama. I ne samo to. Fondovi Muzejskog odjeljenja nijesu bezbjedni, zbog dotrajale krovne konstrukcije, loše elektro-instalacije i uopšte njegove ruiniranosti. Izdvojenost Odjeljenja iz glavne zgrade CNB otežava njegovu komunikaciju (posebno kada su u pitanju stručni bibl. poslovi) sa ostalim organizacionim jedinicama. Zbog nedostatka adekvatnog prostora više nije moguće preuzimanje novih legata koji organizaciono pripadaju Muzejskom odjeljenju.

Izdvojenost Odjeljenja zahtijeva od CNB i dodatna sredstva za zagrijavanje, održavanje i obezbjeđivanje objekta. Nadamo se da će u ovoj godini doći do realizacije Projekta o dogradnji glavne zgrade CNB za potrebe Muzejskog odjeljenja, ili adaptacije postojećeg objekta, kako bi njegovi fondovi bili bezbjedni i omogućen rad u svim njegovim segmentima.

Za 2005. god. se planira rad na retroaktivnom unosu monografskih publikacija iz fonda "montenegrine" i legata (više od 21 000 bibl. jedinica). Na ovim poslovima je neophodno angažovati dva bibliotekara i dva redaktora.

Na popunjavanju fondova će se obavljati redovni poslovi: tehnička obrada, kartoniranje, signiranje i smještaj u magacin periodičnih publikacija; smještaj u magacin monografskih publikacija. Ovi poslovi će biti efikasniji ukoliko se ažurira dostavljanje obaveznog primjerka od izdavača i štampara iz Crne Gore. Takođe, nadamo se da će Ministarstvo kulture RCG odobriti više sredstava za kupovinu publikacija koje po kriterijumima pripadaju fondovima Muzejskog odjeljenja, a štampaju se i izdaju van teritorije naše države.

Intenziviraće se rad na kompletiranju fondova, na osnovu evidentiranih deziderata.

Fond Starih crnogorskih novina (1871-1945) Muzejskog odjeljenja je u tako lošem stanju da ga ne bi trebao davati na korišćenje, iako je najviše tražen od strane korisnika. Planiramo da u ovoj godini obezbijedimo najbolje rješenje za njegovu zaštitu (skeniranje).

U Zbirci stare i rijetke knjige predviđeni su sljedeći poslovi: kompletiranje Zbirke; identifikacija i katalogizacija stare knjige (realizacija pretpostavlja konsultovanje arheografa NBS) ; tehnička obrada i signiranje knjiga iz Zbirke; automatska obrada knjiga iz Zbirke (ukoliko se za to obezbijede tehnički preduslovi).

Nastaviće se sa započetim Projektom konzervacije - restauracije i povezima Zbirke stare i rijetke knjige. Do sada je konzervirano - restarirano stotinjak

primjeraka Inače, Projekat zaštite Zbirke se radi u saradnji sa odgovarajućim stručnjacima Zavoda za zaštitu spomenika kulture RCG sa Cetinja.

Kontinuirano će se obavljati i ostali poslovi u Odjeljenju: rad sa korisnicima, administrativni poslovi i drugo.

BIBLIOGRAFSKO ODJELJENJE

Tokom 2005. godine nastaviće se sa radom na tekućim bibliografijama knjiga, na već započetim rukopisima u sklopu projekta *Crnogorska bibliografija 1494-1994*. Ove godine počće se rad na još jednom novom rukopisu bibliografije članaka u okviru IV toma Projekta retrospektivne bibliografije.

Tekuća bibliografija

Na rukopisu Tekuće bibliografije monografskih publikacija - 2002. godina potrebno je izvršiti još neke intervencije na jednom ili više probnih ispisa, nakon čega bi bio spreman za štampu. Ukoliko se blagovremeno konstituiše Redakcija bibliografije i odrade potrebne radnje oko njenog objavljivanja, rukopis je moguće predati u štampu u prvom kvartalu ove godine.

Nedavno je na Konferenciji COBISS svečano promovisan i pušten u rad COBISS.Net koji podrazumijeva slobodan protok bibliografskih zapisa koji se kreiraju u autonomnim bibliotečko-informacionim sistemima Crne Gore, Srbije, Bosne i Hercegovine, Slovenije i Makedonije i omogućava preuzimanje-kopiranje bibliografskih zapisa iz bilo koje uzajamne baze podataka koje su povezane COBISS.Net mrežom. Na ovaj način, znatno se povećava efikasnost i racionalizacija u poslu oko izrade bibliografije. Zahvaljujući pomenutim mogućnostima sa većim optimizmom ulazimo u realizaciju sljedećih rukopisa tekuće bibliografije. Tokom godine, u kontinuitetu će se kumulirati zapisi za Tekuće bibliografije knjiga za 2003., 2004. i 2005. godinu, kao i za period 1995-2001. godine. Broj urađenih zapisa će, prije svega, zavisiti od stepena priliva knjiga u Biblioteku putem obaveznog primjerka ili po drugim osnovama. Do kraja tekuće godine moguće je pripremiti za štampu i Tekuću bibliografiju knjiga za 2003. godinu.

Retrospektivna bibliografija (1494-1994)

Na rukopisu bibliografije članaka, **Tom III, knj. 15 (1982-1985)** preostalo je da se popišu prilozi iz još nekoliko naslova periodike i zbornika radova, nakon čega će uslijediti sistematizovanje popisane građe i njeno pripremanje za kompjutersko slaganje. Pomenuti poslovi mogu se uraditi u prvom kvartalu ove godine. Nakon prispjeća rukopisa sa slaganja uslijediće potrebne korekture teksta, a zatim izrada registara i drugih popratnih tekstova (uvodne napomene, popis literature, sadržaj i sl.). Za ove poslove je potrebno 4-5 mjeseci. Prema tome, ovaj rukopis može biti pripremljen za štampu do jeseni tekuće godine, pod uslovom da bude blagovremeno predat na kompjutersko slaganje i da se ova radnja efikasno odradi, te da se obezbijede potrebna finansijska sredstva za štampanje.

U međuvremenu, dok rukopis bude na slaganju, kao i nakon njegovog konačnog završetka bibliograf će biti angažovan na novom rukopisu

bibliografije članaka u sklopu Projekta. U dogovoru sa glavnim i odgovornim urednikom Projekta odlučeno je da se započne sa radom na rukopisu **Tom IV, knj. 1, sv. 2 (rasprave, članci i književni radovi o Crnoj Gori i Crnogorcima u srpskoj i hrvatskoj periodici i periodici naroda i nacionalnih manjina bivše SFRJ)**. Počeće se sa popisivanjem priloga iz svesaka Bibliografije Jugoslavije Bibliografskog instituta iz Beograda – period 1950-2002. godina, koje su koncipirane u okviru tri serije A, B i C, potom sa popisom priloga iz raznih tekućih bibliografija bivših jugoslovenskih republika.

Rad na rukopisu bibliografije članaka, **Tom III, knj. 16 (1986-1988)** poslije pauze od godinu dana biće nastavljen popisivanjem priloga iz crnogorske periodike. Članci za ovaj rukopis popisivaće se povremeno zbog zauzetosti bibliografa na Tekućoj bibliografiji knjiga i drugim poslovima.

Popis priloga za rukopis bibliografije članaka, **Tom III, knj. 17 (1989-1991)** biće nastavljen i tokom 2005. godine. Popisivaće se prilozi iz crnogorske periodike i zbornika radova.

Pošto su radovi na projektu *Crnogorska bibliografija 1494-1994* u završnoj fazi (dosad objavljeno 28 knjiga u 29 svesaka) korisno bi bilo objavljenu građu digitalno prenijeti u elektronski katalog. Na taj način znatno bi se olakšalo pretraživanje popisane građe.

Edukacija kadrova i instruktorski rad

U Odjeljenju rade dva bibliografa koji još nemaju licencu za rad u COBISS programu. Potrebno im je organizovati početni kurs za Korišćenje programske opreme COBISS/Katalogizacija. Nakon toga uslijedio bi rad u seminarskoj bazi, a zatim polaganje za licencu. Ovo je neophodno za njihovo blagovremeno uključivanje u rad Tekuće bibliografije članaka, nakon završetka rukopisa na projektu *Crnogorska bibliografija 1494-1994*. Takođe, vršiće se obuka pripravnika i kandidata za polaganje bibliotekarskog ispita.

Kadrovske potrebe i oprema

Potreban je jedan bibliotekar sa licencom za analitičku obradu priloga u serijskim publikacijama i zbornicima radova. Od opreme potreban je jedan PC računar sa štampačem.

Izdavanje publikacija

Crnogorska bibliografija, **Tom III, knj. 15 (1982-1985) : rasprave, članci i književni radovi u serijskim publikacijama** autora Ljiljane Lipovine i **Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2002.**

U sklopu projekta *Crnogorska bibliografija 1494-1994* tokom ove godine biće pripremljeni za štampu dva rukopisa i to : **Tom III, knj. 9 (1956-1959) :**

rasprave, članci i književni radovi u serijskim publikacijama autora Nikole Rackovića i **Tom IV, knj. 1, sv. 1 (Bibliografija o Crnoj Gori i Crnogorcima na srpskom i jezicima naroda i nacionalnih manjina bivše SFRJ)**, autora Radisava Miće Cajića.

Istraživačko-izdavačka (i štamparska) djelatnost

Da bi u Crnoj Gori bila nadvladana posve izvjesna "ravnoteža nemoći", kulturne, duhovne, nacionalne i državotvorne neinventivnosti i nemoći..., i uspješnije prevazilaženi sterilni tradicionalizam, nadnacionalno (klerikalno) politikantstvo, i brojni degutantni kompromisi s tim u vezi – a redovno na štetu Crne Gore i Crnogoraca – takva tradicija, i neinventivna kultura, i kvazi nauka, morali bi biti sankcionisani zvaničnom politikom Vlade Crne Gore, odnosno ponašanjem i djelovanjem njenog resornog organa, Ministarstva kulture. Ministarstvo kulture treba da bude autoritativni državni subjekt, suvereni poslodavac – koji treba da djeluje sadržajno i veoma angažovano: *indirektno* (pripremom i predlaganjem čitave palete modernog zakonodavstva za oblast kulture, a potom i donošenjem niza podzakonskih akata za pojedine djelatnosti kulture, ili pojedine njene segmente), *i direktno: materijalno-tehničkom podrškom i praćenjem realizacije prihvaćenih planova, odnosno programa rada i razvoja*, prije svega na nivou prihvaćene kulturne, odnosno zvanične državne politike. Generalno gledano, Ministarstvo kulture, prevashodno i strateški, treba da se bavi projektovanjem i kontrolom funkcionisanja savremene i cjelovite normativne regulative u kulturi, zatim subordinacijom rada i razvoja institucija od državnog interesa i nacionalnog značaja – i obezbjeđivanjem uslova za njihovu aktivnost iz redovnog procesa rada, kao i realizaciju kumulativnih i ključnih stavki iz posebnih programskih opredjeljenja.

S tim u vezi, naučno-istraživačka i stručno-informativna djelatnost CNB Crne Gore "Đ. Crnojević" (kao državne, matične, odnosno razvojne ustanove), trebala bi da bude mnogo odgovornije, i u kontinuitetu programski i finansijski tretirana od odgovarajućih resornih organa Vlade Crne Gore, Ministarstva kulture (i Ministarstva prosvjete i nauke) – a ne da njeni vodeći projekti, programski i finansijski, budu potpuno zanemareni, maltene ignorisani! Konkretno, riječ je o nizu naročito, i dugoročno značajnih kumulativnih projekata, počev od retrospektivne "Crnogorske bibliografije 1494-1994. godina", i njene savremene varijante – tekuće crnogorske bibliografije (poslije 1994. godine), zatim (višedecenijski rađenog, i završenog rukopisa) prof. Nikole Rackovića "Leksikon crnogorske kulture", pa "Crnogorskog grbovnika" dr Božidara Šekularca i Aleksandra Samardžića, te časopisa Biblioteke "Bibliografski vjesnik" (jedinog koji se ipak uspio održati u dosta sumornom arealu crnogorske kulturne baštine) – i niza drugih, veoma značajnih naslova, prije svega iz edicije monografskih, tj. Posebnih izdanja Centralne biblioteke Crne Gore, kao i njene edicije Fototipska izdanja. Jer, nije koja preporuka za odgovarajuću kulturnu politiku (?), i njenu realizaciju (!?) ako navedena i slična izdanja i projekti Biblioteke (principijelno) ne mogu, po kriterijumima dva konkursa za izdavačku djelatnost Ministarstva kulture, ići u proceduru konkurisanja – jer se redovna djelatnost nosioca projekta, odnosno izdavača

materijalno obezbjeđuje redovnom aktivnošću Ministarstva kulture... Pa, shodno tome, trebala bi da bude kvalitetno praćena i servisirana i naučno i stručno istraživaćka, i štamparsko-izdavaćka djelatnost Biblioteke. Nažalost, kroz tzv. redovnu finansijsku konstrukciju (kao po pravilu): za ...izdavaćku djelatnost Biblioteke nema finansijskih sredstava – ni "za lijek"!

I) *Bibliografski vjesnik*

Ćasopis "Bibliografski vjesnik" je glasilo Biblioteke, ĉije se publikovanje uporno odrđava od 1961. godine (za razliku od dosta brojnih, slićnih naslova, ĉiji su izdavaći matićne, tj. drđavne ustanove kulture u Crnoj Gori). Ranije je gotovo redovno publikovan u tri broja, odnosno tri godišnje sveske: za 2004. godinu u štampi je troboj obima 22 št. tabaka, preko 350 stranica; format B-5, tirađ 600 primjeraka (štamparija odugovlaći posao – zbog neuplaćenog, dogovorenog avansa). Takođe, većina materijala je spremna za grafićku pripremu (pribavljeni prilozi, izvršena njihova lektura i redaktura) i za (opet!) samo jednu svesku "Bibliografskog vjesnika" za 2005. godinu (zbog više nego neizvjesnih materijalnih sredstva). Prema tome, za dvije sveske "Bibliografskog vjesnika", za 2004. i 2005. godinu, priblićnog obima, za autorske honorare i štamparske troškove treba obezbijediti 7.200,00 eura.

II) *Crnogorska bibliografija 1494-1994. godina* (retrospektivna), i *Tekuća crnogorska bibliografija* (od 1995. godine)

Retrospektiva "Crnogorska bibliografija 1494-1994. godina" – još uvijek nije završena! Savjetu ovog projekta, i njegovoj Redakciji je davno istekao mandat; u međuvremenu, gl. i odgovorni urednik je pošao u penziju, a praktićno jedini (preostali) finansijer ovog projekta, Skupština Crne Gore, je poćela uskraćivati sredstva: u 2002. su bila u simbolićnom iznosu, a u 2003. i 2004. godini su i potpuno presahla – i pored, od strane najviših rukovodilaca Skupštine, obećanih 25.000,00 eura za 2004. godinu... (Podsjećanja radi, po Samoupravnom sporazumu o finansiranju projekta Crnogorska bibliografija..., "Sl. list SRCG", br. 12/86., bilo je utvrđeno da finansijsku participaciju za ovaj "poduhvat od kapitalnog znaćaja za crnogorsku kulturu i nauku" obezbjeđuju: Skupština Crne Gore 20%; Republićki SIZ za naućne djelatnosti 35%; RSIZ za kulturu 20%; RSIZ zdravstvene zašтите... radnika i zemljoradnika 10%; RSIZ usmjerenog obrazovanja 10%, i CNB Crne Gore "Đ. Crnojević" 5%).

Ne raćunajući tzv. eksterioriku (drugi o Crnoj Gori i Crnogorcima: na turskom, albanskom, grćkom, bugarskom, rumunskom, poljskom... jeziku, što je stvar ĉisto poslovnog odnosa, tj. naših većih finansijskih izdataka – prilikom angađovanja tamošnjih bibliografskih stručnjaka), za retrospektivni dio Crnogorske bibliografije (1494-1994), ostalo je – autorski i štamparsko-izdavaćki – za realizaciju osam rukopisa:

- Tom III, knj. 9: Raspave, članci i književni prilozi u crnogorskoj periodici... autora Nikole Rackovića (Beograd) – dio autorskog honorara i štamparski troškovi, ukupno 8.400,00 eura (participacija).....1.500,00 eura;
- Tom III, knj. 15: Rasprave, članci i književni prilozi u crnogorskoj periodici... autora Ljiljane Lipovine (Bibliografsko odjeljenje CNB "Đ. Crnojević"): rukopis je u završnoj fazi autorskog rada: za štampu, 100 tabaka, preko 800 stranica: formata A-4, tiraž 1.000 primjeraka – kao i za ostale knjige iz ovog projekta (ukupno 8.000,00 eura); participacija.....1.500,00 eura;
- Tom III, knj. 16: Rasprave, članci i književni prilozi u crnogorskoj periodici... autora Milorada Milovića (Bibliografsko odjeljenje CNB "Đ. Crnojević"): rukopis je u fazi izrade; dakle, u 2005. godini neće biti pripremljen za štampu.
- Tom III, knj. 17: Rasprave, članci i književni prilozi u crnogorskoj periodici... autora Lidije Kaluđerović (Bibliografsko odjeljenje CNB Đ. Crnojević"): rukopis je u fazi autorske izrade...
- Tom III, knj. 18: Raspave, članci i književni prilozi u crnogorskoj periodici...: *za izradu ovog rukopisa tek treba odrediti autora, kadrovskim jačanjem Bibliografskog odjeljenja!*
- Tom II, knj. 2: Serijske publikacije u Crnoj Gori 1982-1994. godina. Autor je penzionisani bibliotekar CNB g-đa Dragica Šuković: rukopis je u fazi izrade – i treba obezbijediti autorsku akontaciju u iznosu od 1.600,00 eura: participacija Ministarstva kulture – 400,00 eura.
- Tom IV, knj. 1: Bibliografija o Crnoj Gori i Crnogorcima na srpskom, hrvatskom, slovenačkom, makedonskom, i jezicima narodnosti i nacionalnih manjina na području bivše SFRJ (monografske publikacije), autora Radoslava-Mića Cajića, bibliotekara iz Beograda. Na ovom rukopisu se dugo radi, i autor je obećao njegov završetak do aprila 2005. godine. Biće obima cca 55 št. tabaka: završni dio honorara autoru, i štamparski troškovi oko 6.000,00 eura; participacija Ministarstva kulture 1.500,00 eura.
- Tom IV, knj. 1, sv. 2: Bibliografija o Crnoj Gori i Crnogorcima – rasprave, članci i književni radovi u srpskoj, hrvatskoj, slovenačkoj i makedonskoj periodici, i periodici narodnosti i nacionalnih manjina na prostorima bivše SFRJ. *I za ovaj rukopis tek treba odrediti istraživača, odnosno autora – a to bi trebala da bude Ljiljana Lipovina, bibliograf CNB: poslije završetka rukopisa tom III, knj.15 (koji je u završnoj fazi), i uz kasniji rad na korekturi sloga i izradi registara za ovaj naslov. Ovdje se radi o relativno složenijem procesu rada, pogotovo što će za izradu ovog rukopisa morati da budu korišćeni bibliotečki fondovi i priručna informativna sredstva odgovarajućih nacionalnih biblioteke (što, naravno, podrazumijeva i efikasno, kooperativno funkcionisanje COBISS*

protokola o slobodnom pretraživanju i kopiranju nacionalnih bibliotečkih baza biše SFRJ). Koleginica Lj. Lipovina treba, dakle, da bude glavni autor ove knjige – i da, pritom, vrši operativnu i stručnu saradnju i koordinaciju sa saradnicima na ovom procesu rada (koje će po potrebi, i sa precizno ugovorenim uslovima angažovati CNB).

Ne računajući eksterioriku (u širem smislu riječi), sa navedenim knjigama će biti završeno istraživanje i publikovanje primarno projektovanog sistema retrospektivne "Crnogorske bibliografije 1494-1994. godina". Međutim, nestankom države Jugoslavije, odnosno formiranjem državne unije Srbija i Crna Gora (odnosno gašenjem Jugoslovenskog bibliografskog instituta u Beogradu), Crna Gora (kao i Srbija) je u obavezi da izrađuje i tekuću nacionalnu, tj. crnogorsku bibliografiju. To će, ustvari, biti nastavak procesa rada do 1994. godine – po gotovo istovjetnim principima, tj. kriterijumima o pripadnosti građe za Crnogorsku bibliografiju (teritorijalnom, autorskom i predmetnom), i jedinstvenim standardima katalogizacije i klasifikacije. Jedino će biti neophodno izvršiti redefinisavanje Kriterijuma za odбир građe iz tekuće periodike...

S tim u vezi, neophodno se dodatno organizovati i forsirano raditi na izradi i publikovanju Tekuće crnogorske bibliografije (poslije 1994. godine). To znači da treba sukcesivno, godišnje – publikovati bibliografsku informaciju o štamparsko-izdavačkoj produkciji Crne Gore, prije svega kad su u pitanju monografske publikacije. Sličnim kontinuitetom treba publikovati bibliografsku informaciju o priložima u savremenoj (tekućoj) crnogorskoj periodici, a svakako sa nešto rjeđim priložima to treba činiti i sa bibliografijom naslova tekuće crnogorske periodike. Prema tome, prvu tekuću bibliografiju monografskih publikacija (knjige i brošure) uradiće bibliograf CNB Milorad Milović:

- Već početkom 2005. godine biće spreman za štampu rukopis: Tekuća bibliografija knjiga za 2002. godinu (oko 25 št. tabaka velikog formata), a takođe i tekuća bibliografija knjiga za 2003. godinu (istog autora) – za čije publikovanje treba obezbijediti 4.000,00 eura. (Osim ovih poslova, bibliograf M. Milović će tokom 2005. godine raditi i na osnovnom radnom zaduženju, pomenutom rukopisu tom III, knj. 16 – a u skladu sa objektivnim mogućnostima dopunjavaće i tekuću bibliografiju knjiga za period 1995 – 2001. godina).
- *Veoma je urgentno angažovanje (makar) jednog bibliografa za rad na izradi tekuće bibliografije priloga u crnogorskoj periodici* (što pretpostavlja još jednu prioritarnu potrebu za kadrovsko jačanje Bibliografskog odjeljenja CNB). Naravno, o finansijskim sredstvima potrebnim za štampanje rukopisa iz ove serije – u 2005. godini – objektivno ne može biti govora...
- Kompletna realizacija programa Tekuće bibliografije Crne Gore podrazumijeva i izradu bibliografije naslova crnogorske periodike poslije 1994. godine. S obzirom da je na tim poslovima već angažovana bibliotekarka Odjeljenja kataloga CNB, g-đa Vesna Kovačević – sa njom

treba uspostaviti odgovarajuću autorsku saradnju, i s obzirom na neveliki broj bibliografskih jedinica, odnosno objektivnu sporost navedenog (digitalnog) procesa rada – priloge treba povremeno, u kontinuitetu štampati u časopisu "Bibliografski vjesnik", i u datom trenutku ih sabrati u 3. knjigu II toma Crnogorske bibliografije.

Napomena:

Sa završetkom retrospektivne "Crnogorske bibliografije 1494-1994. godina" veoma se kasni. Sa početkom publikovanja knjiga iz njene naredne, druge programske faze – Tekuće bibliografije Crne Gore, takođe: krajnje je vrijeme da dodatnom motivacijom i energijom, i neophodnim finansijskim sredstvima bude adekvatno podržan, i nastavljen ovaj kapitalni poduhvat crnogorske kulture i nauke! (Koji će operativno to i postati kad korisnicima bude dostupan preko moderne, digitalne tehnologije; kad se, recimo, do sada publikovanih 26 knjiga, u 27 svezaka enciklopedijskog formata – sa preko 220.000 bibliografskih jedinica o Crnoj Gori i Crnogorcima – bude moglo posjedovati i pretraživati preko jednog CD-Roma. No, za to će trebati i dodatnih programskih uslova – adekvatne tehnološke podrške, i značajnih finansijskih ulaganja u prenošenju zapisa, i svakako dosta vremena da se to obavi).

III) *Monografske publikacije* (edicija "Posebna izdanja")

U ediciji Posebna izdanja, CNB je do sada publikovala 53 naslova monografskih publikacija (iz crnogorske istorije pismenosti i kulture, bibliologije i bibliotekarstva, kulturološko-političke istoriografije Crne Gore, itd). Upravo smo, svakako, pred ključnim, u mnogo čemu nosećim naslovima iz osnovnih programskih opredjeljenja ove edicije:

- "Leksikon crnogorske kulture" autor prof. Nikola Racković radi već više od trideset godina – i na ovom planu uspješno saradujući sa CNB: godine 1987. Biblioteka je objavila prvu verziju Leksikona, nepretenciozno naslovljenu Prilozi za Leksikon crnogorske kulture. Sada je to definitivna verzija ove knjige, koja će predstavljati prvorazredni crnogorski priručnik. Biće štampana na velikom formatu (A-4), na nešto više od 1.000 stranica, sa približnim brojem ilustracija – a činiće ga više od 5.000 glavnih odrednica, sa znatnim brojem pomoćnih i uputnih natuknica. Knjigom će biti obuhvaćeni svi vidovi stvaralaštva na području Crne Gore – od najstarijih vremena (Crvena Stijena), zaključno sa XX vijekom. To će biti moćan priručnik – o pojavama, pojmovima, pravcima, naučnim granama i oblastima, stvaraocima i njihovim djelima..., rađen po savremenim leksikografskim standardima, i po osnovu dva ključna kriterijuma: *nacionalnom i teritorijalnom*. Prevažodni je, dakle, cilj ovog priručnika da registruje sva događanja u kulturi za navedeni prostor i vrijeme, ali i da istovremeno, preko navedenih kriterijuma, prati postojeće trendove razvoja.

Rukopis je u fazi definitivnih autorsko-recenzentsko-uredničkih konsultacija i usaglašavanja, i planiramo da bude publikovan tokom 2005. godine. Biblioteka će se potruditi da (velika) sredstva za štampu u potpunosti obezbijedi angažovanjem referentnog suizdavača, a za potpuno izmirivanje obaveza prema autoru (autorski rad, kompjuterski slog – sa prvim lektorskim "slojem", korektura), treba obezbijediti 6.500,00 eura, kao i 4.500,00 eura za honorar recenzentima (akademik Mijat Šuković, akademik Radoslav Rotković, akademik Vukić Pulević, prof. Manja Radulović-Vulić, akademik Olga Perović, Gojko Kastratović, dr Dušan Ičević, akademik Slobodan Backović, mr Dobrilo Aranitović): ukupno 11.000,00 eura.

- "Crnogorski grbovnik" je druga, posebno značajna knjiga u ediciji Posebna izdanja – iz ovogodišnjeg izdavačkog programa Biblioteke. Autori su akademik Božidar Šekularac i Aleksandar Samardžić. Riječ je o knjizi velikog formata (A-4, na oko 300 stranica, tiraž 1.000 primjeraka), koju će činiti opsežna uvodna studija dr B. Šekularca, a potom – razvrstani u četiri cjeline – crnogorski grbovi: dinastički, državni, grbovi gradova, i grbovi crnogorskih porodica. S obzirom na potrebni kvalitet štampe, i neophodnost njene višebojnosti – veći dio knjige treba da bude štampan na (90-to gramskom) kunzdruku... Za pomoć u znatno visokim štamparskim troškovima ove luksuzne, i kulturološki i historiografski veoma značajne monografije – izdavaču CNB bi trebalo obezbijediti finansijsku pomoć od 6.000,00 eura.

Dalje, u ediciji Posebna izdanja – u 2005. godini – bi trebalo obezbijediti finansijske uslove za publikovanje sljedećih naslova (u pitanju su isključivo sredstva za štamparske troškove:

- "Knjaz Danilo – politički spisi 1852-1860", u pripremi i sa predgovornom studijom dr Živka Andrijaševića. Studijom se želi predočiti istorijski profil knjaza Danila – sa dužnom pažnjom na spoljopolitičke i unutrašnje prilike u Crnoj Gori od 1852. do 1860. godine. Priređivač dr Andrijašević posjeduje preko 600 (!) do sada ne objavljivanih dokumenata, pisama prije svega (na maternjem, francuskom i ruskom jeziku) – iz kojih treba napraviti kvalitativni izbor, zajedno sa onih 50-tak do sada objavljenih... Za štampu ove knjige treba obezbijediti 1.800,00 eura.
- Lidija Kaluđerović, bibliograf CNB, radi u privatnom – ali sa Bibliotekom koordiniranom angažmanu – "Bibliografiju o Njegošu u crnogorskoj periodici" (poslije 1966. godine). Rukopis je u fazi izrade, i izvjesno je da će biti obiman (preko 5.000 bibliografskih jedinica): u 2005. godini trebalo bi obezbijediti akontaciju za pripremu rukopisa za štampu u iznosu od 1.000,00 eura.
- Za štampu je pripremljena knjiga dr Vojislava Nikčevića "Jezikoslovne studije" (format B-5, tiraž 600 primjeraka, str. 524): troškovi štampe 1.600,00 eura.

- Dr Miroslav Luketić priprema rukopis (u obavezi je da ga dostavi izdavaču do kraja aprila ove godine) "Česi i Slovaci u crnogorskim publikacijama" – predgovorna studija sa bibliografijom. (Podsjećamo da su, u sklopu projekta Crnogorska bibliografija 1494-1994. godina, češki bibliografski i naučni radnici besplatno uradili veliki rukopis za dvotomnu knjigu o Crnoj Gori i Crnogorcima na češkom jeziku). Za štampu, sa pripremom rukopisa (paus) – potrebno 1.800,00 eura.
- "Riječ protiv" (1989-1992), kulturološki eseji i rasprave Rajka Cerovića – za "prelom", tj. grafičko uređivanje rukopisa, i štampu: cca 1.500,00 eura.
- Književna ostavština je radni naslov tragično nestalog (1978) Radoja Radojevića, veoma zaslužnog crnogorskog književnog kritičara, historičara kulture, polemičara i publiciste. U pitanju će biti knjiga do 150 stranica, manjeg formata, koju će porodica (pokojnikov brat dr Danilo Radojević) pripremiti za štampu (paus). Tražimo pomoć za štamparske troškove u iznosu od 500 eura.
- Na više značajnih sugestija, i privatnih i sa zvaničnog mjesta (Ministarstva kulture), u izdavački program Biblioteke za 2005. godinu je uvrštena i "Kratka istorija Crne Gore 1496-1918. godina", autora (odnosno priređivača) dr Živka Andrijaševića. S obzirom da se radi o već poodavno u prodaji nedostupnim primjercima ovog naslova, za 2. izmijenjeno i dopunjeno izdanje ove knjige – potrebna pomoć u štamparskim troškovima u iznosu od 1.000,00 eura.

IV) Bio-bibliografija

U ovoj ediciji Biblioteke, autorski supripremljena za štampu dva rukopisa (ili će to biti urađeno u prvoj polovini ove godine):

- "Portreti IX" dr Dušana Martinovića: za pomoć u štamparskim troškovima, 1.000,00 eura.
- "Bio-bibliografija akademika Sretena Perovića" autora Anđelke Martinović: za pomoć u štamparskim troškovima, takođe potrebno 1.000,00 eura.

Za pomoć u sadržajnoj istraživačkoj i štamparsko-izdavačkoj djelatnosti CNB, u 2005. godini potrebna je finansijska pomoć resornog Ministarstva, Ministarstva kulture u u k u p n o m iznosu od 44.300,00 eura.

Gl. i odg. urednik izdavačke produkcije CNB
Čedomir Drašković

ODJELJENJE ZA ZAJEDNIČKE I OPŠTE POSLOVE

UVODNE NAPOMENE

Odjeljenje za zajedničke i opšte poslove funkcionalno i strukturno ne predstavlja bit i suštinu *osnovne djelatnosti* ustanove, kao što je Nacionalna biblioteka. Međutim, ta činjenica, koja se maltene podrazumijeva u jednoj specifičnoj, suptilnoj, kreativnoj, kulturnoj sferi djelatnosti, kao što je bibliotekarstvo, ne umanjuje značaj i postojanje jednog organizacionog segmenta, kao što je ovo odjeljenje, u kojem se obavlja niz aktivnosti, koje suštinski nemaju dodirnih tačaka sa bibliotekarstvom kao takvim. Naprotiv! Upravo dobra organizacija, redovno i precizno obavljanje poslova u ovom odjeljenju uz adekvatnu materijalnu opskrbu za rad, su *preduslov* da se i osnovna djelatnost Ustanove odvija u željenom pravcu. U tom cilju, uz neophodnost finansiranja pojedinih projekata, potrebno je istaći i potrebu povećanja broja izvršilaca na ključnim - stručnim poslovima u ovom odjeljenju. Naime, već duže vrijeme se osjeća potreba za jednim diplomiranim pravnikom i jednim diplomiranim ekonomistom. Takođe, potreban je jedan izvršilac (VŠS ili SSS, poželjno muškarac), koji bi u svom referatu objedinio niz aktivnosti koje, (zbog raznovrsnosti poslova, lokacije Biblioteke u dva, prostorno udaljena, objekta i potrebe stalne kontrole stražarske službe, što je i zakonska obaveza), u sadašnjoj konstalaciji ljudskog potencijala nije moguće kvalitetno ispratiti i odraditi.

Pravno - kadrovski poslovi će se u narednom periodu obavljati na uobičajen način, i popratiti odgovarajućim odlukama, rješenjima, i sl., uz sve one potrebe koje u ovom momoentu nije moguće predvidjeti.

Predstoje aktinosti na usaglašavanju normativnih akata Bibiloteke, počev od Statuta, pa do pojedinačnih akata koji regulišu razne oblasti iz radnog, autorskog ... prava sa zakonskim tekstovima na koje se čeka već duži niz godina, kao što je **Zakon o bibliotečkoj djelatnosti, Zakon o izdavaštvu, Zakon o obaveznom primjerku, Posebni kolektivni ugovor za djelatnost kulture** i td.

Postojeći Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta je potrebno izmijeniti, dopuniti i prilagoditi stvarnim potrebama Bibiloteke, koje u svojoj osnovi iz dana u dan doživljavaju transformaciju uvođenjem automatske obrade podataka u svim vidovima bibliotečke djelatnosti.

Sve ove aktivnosti, oko ključnih izmjena i izrade novih normativnih akata, biće potrebno raditi komisijski, van redovnih radnih zadataka, za što će biti potrebno obezbijediti adekvatnu finansijsku nadoknadu.

Posebna aktivnost predstoji na formiranju Komisije za odabiranje arhivske građe i izlučivanje građe koja nije za trajno čuvanje, saglasno Pravilniku o načinu odabiranja arhivske građe, i predaji iste Državnom arhivu Crne Gore. S obzirom da ovo nijesu tekuće aktivnosti biće potrebno dodatno angažovanje tzv. radne grupe (od 5 radnika) na izvjesno vrijeme (po prethodnim iskustvima oko

560 radih - prekovremenih časova), za što, uzimajući u obzir prosječnu zaradu u Biblioteci, treba izdvojiti

740,00 €.

Ostale djelatnosti Službe biće usmjerene na: pružanje stručne pomoći, sastavljanje odluka, zaključaka, pripremanje sjednica Organa upravljanja, Stručnog vijeća i td.

Napominjemo - Pravna služba nije opremljena PC računarom, što je neophodno - i potrebno je izdvojiti oko **800,00 €.**

Administrativno - računovodstveni poslovi će se odvijati po ustaljenoj šemi, uz redovno praćenje zakonske regulative, koja reguliše oblast finasijskog poslovanja; te u skladu sa tim uvođenjem inovacija u radu. Shodno tome, te činjenici da se u finasijskoj sferi stalno dešavaju zakonske izmjene i uvode novine, biće potrebna edukacija Šefa računovodstva putem učešća na nekom od brojnih stručnih seminara, koji se relativno često održavaju.

Periodični obračun i Završni račun, sa Popisom sredstava i imovine Bibiloteke, biće obavljani u zakonskom roku.

Služba obezbjeđenja i održavanja objekata Bibiloteke svakodnevno će izvršavati poslove u skladu sa Zakonom i opštim aktima Biblioteke.

S obzirom da neke aktivnosti, koje su bile planirane za 2004. godinu, nijesu realizovane; neophodno je realizovati ih u 2005. godini.

Pregled planiranih poslova

- Sanacija protivpožarne zaštite (zamjena protivpožarnog alarma i dodatne opreme i redovno, šestomjesečno, punjenje protivpožarnih aparata)---- **40.800€**

- Sanacija centralnog grijanja:

- o nabavka novog kotla, kapaciteta 1,200 KW, sa ugradnjom----- **7.000 €**
- o sanacija cjevovoda na mreži grijanja----- **2.000 €**
- o nabavka novog agregata----- **4.000 €**
- o nabavka opreme za klimatizaciju Depoa knjiga ----- **5.000 €**

Ukupno: 18.000 €

Posebno se ističe potreba osiguranja imovine Biblioteke, koja predstavlja nacionalni kulturni resurs Crne Gore. Shodno tome, za godišnju premiju osiguranja građevinskih objekata , opreme i bibliotečkog fonda, koji broji 1.500.000 bibliotečkih jedinica kod nadležnog zavoda za osiguranje, konkretno ZOIL-a " Lovćen"- Podgorica, potrebno je obezbijediti iznos od **4.890,00 €.**

S obzirom na zakonsku obavezu osiguranja zaposlenih od posljedica nesrećnog slučaja na poslu ...(Opšti kolektivni ugovor), potrebna su sredstva i za ovaj vid osiguranja, u iznosu od **1.800 €.**

U cilju poštovanja zakonske obaveze i potrebe obezbjeđenja neophodnog minimuma adekvatne opremljenosti i zaštite izvršilaca ove službe, neophodna je nabavka najnužnije radne opreme.

Dajemo pregled potreba za navedenom opremom po cijenama, pribavljenim u vidu Ponude od strane preduzeća " Ilireks" Podgorica, koje se bavi prodajom ove vrste robe:

Red. br.	NAZIV-VRSTA	POTREBNO KOMADA	CIJENA PO KOMADU	UKUPNO
1.	Vjetrovke	5	35,10 €	175,50 €
2.	Odjelo-teget portirsko	7	76,05 €	532,35 €
3.	Košulje portirske plave	7	14,04 €	98,28 €
4.	Kravate teget	7	5,85 €	40,95 €
5.	Cipele plitke (radne)	7	23,40 €	163,80 €
6.	Cipele duboke (radne)	7	32,76 €	294,84 €
7.	Radni kombinezoni	9	25,74 €	151,48 €
8.	Kecelje (radne)	5	8,19 €	40,905 €
9.	Klompe-borosane	5	12,87 €	64,35 €
UKUPNO:				1.462,50 €

Kao što je u Izvještaju naglašeno, radnice koje održavaju čistoću, obavljaju poslove sa neadekvatnom opremom. U tom cilju neophodan je jedan kvalitetan usisivač, a planirana je i ugranja 4 bojlera, što bi doprinijelo boljim uslovima i efikasnijem radu ovog osoblja.

Na kraju, iz godine u godinu planirana potreba nabavke prikladnog vozila za transport bibliotečkog materijala (kombija), ponovo se potencira - i ističe neophodnost opredjeljivanja sredstava za kupovinu istog!

U planiranom periodu, imajući u vidu prethodna iskustva i konkretne izvršioce, ne bi trebalo očekivati duža odsustvovanja (bolovanja i sl.), sem redovnih korišćenja godišnjih odmora, o čemu će se blagovremeno napraviti plan i raspored.

Shodno planiranom, uz adekvatnu finansijsku i kadrovsku podršku, očekujemo blagovremenu realizaciju svih predviđenih poslova u Odjeljenju.

Potrebna finansijska sredstva za Biblioteku za 2005. godinu

I Sredstva za tekuće i neizmirene obaveze

1. Rashodi za materijal i usluge	11.000,00€
2. Knjigovezački materijal	10.000,00€
3. Rashodi za službena putovanja i reprezentaciju	8.000,00€
4. Rashodi za energetiku	55.000,00€
5. Rashodi za telefonske i poštanske usluge	10.599,60€
6. Tekuće i investiciono održavanje građevinskih objekata i opreme	10.000,80€
7. Ugovorene usluge	62.090,00€
- izdavačka djelatnost	44.300,00€
- COBISS licenca (IZUM Maribor)	5.800,00€
- ostale ugovorene obaveze (članarina IFLA-e.....)	5.300,00€
- osiguranje objekata, opreme i bibliotečkog fonda	4.890,00€
- osiguranje zaposlenih	1.800,00€
8. Međunarodna i međubibliotečka razmjena (poštanski troškovi)	10.000,00€
9. Troškovi Matične službe (obilasci bibl., pružanje stručne pomoći...)	7.000,00€
UKUPNO:	193.690,40€
10. Neizmirene obaveze iz 2004. godine	
- Elektroprivredi CG, elektrodistribucija Cetinje	14.943,12€
- Pošti CG - poštarina za međubibliotečku razmjenu	24.405,75€
- Telekom CG	1.232,26€
- SO Cetinje	518,00€
UKUPNO:	41.700,13€

II Posebni projekti i programi

1. Nabavka knjiga putem kupovine za potrebe popunjavanja zbirki i za legat dr Nika S. Martinovića	15.000,00€
2. Revizija fondova	5.000,00€
3. Obuka kadrova u NBS Beograd	14x500,00
- Bibliografsko odjeljenje	2 bibliotekara
- Odjeljenje za čuvanje i popunjavanje fondova	6 bibliotekara
- Odjeljenje za stručnu obradu	5 bibliotekara
- Muzejsko odjeljenje	3 bibliotekara
4. Redakcija zaostataka, retroaktivni unos publikacija i digitalizacija (5 bibliotekara i 3 redaktora)	10.080,00€

5. Kurs engleskog jezika za bibliotekare	4.820,00€
6. Edukacija za izradu digitalnih zbirki u inostranstvu STIMULATE (Belgija)	2.000,00€
7. Saradnja sa inostranstvom i učešće na međunarodnim konferencijama i seminarima (Konferencija IFLA-e, Calimera konferencija u Kopenhagenu, COBISS konferencija...)	6.500,00€
8. Izložbe, promocije ...	10.000,00€
9. Projekat BibliOdissey	500,00€
UKUPNO:	60.900,00€

III Potrebna oprema i osnovna sredstva sa orijentacionom cijenom

1. Kompjuterska i ostala multimedijalna oprema potrebna za posebne zbirke	47.000,00€
2. Oprema (audio i fotokopir)	2.000,00€
3. Klima uređaji 8 kd. x 270,00€	2.160,00€
4. Laboratorijska oprema i pomagala za konzervatore	5.000,00€
5. Kompjuterski stolovi i stolice 15 kompl. x 150€	2.500,00€
6. Vozilo kombi - kupovina na lizing	8.000,00€
7. Oprema za mikrofilmovanje i skeniranje bibliotečke građe	60.000,00€
8. Kompjuterska učionica	27.400,00€
9. Oprema za stražarsku i portirsku službu	1.462,50€
UKUPNO:	155.522,00€

IV Investicioni programi i projekti i okvirna sredstva za realizaciju

1. Restauracija i sanacija enterijera i eksterijera na kompleksu zgrada bivšeg Italijanskog poslanstva	150.000,00€
2. Restauracija i sanacija enterijera i eksterijera na zgradi bivšeg Francuskog poslanstva	100.000,00€
3. Zamjena podova u čitaonicama u zgradi bivšeg Italijanskog poslanstva	80.000,00€
4. Sanacija centralnog grijanja i kotlova	18.000,00€
5. Ugrađivanje sistema video, evidentiranja, protivpožarnih i protivprovalnih alarmnih sistema	58.000,00€
6. Centar Virtuelna biblioteka Crne Gore	74.000,00€
UKUPNO:	480.000,00€

UKUPNO I, II i III 451.812,53€

UKUPNO sa IV 931.812,53€